

ului de scenă, lupta dintre generațiile vechi și cele noi (Coana Mica și Fetița), promovarea talentelor autentice, cabotajismul etc.

În toate acestea, dl. V.I. Popa are observația remarcabil de ascuțită, împletind realitatea situațiilor cu ironia amară a celui ce vede dedesubtul lucrurilor. Sub dantela hilară a piesei, se întrezărește tot tragioul teatrului românesc de azi. Aici d. Popa a găsit secretul acelei „măle gaité și triste et si profunde“.

D-sa a văzut tot și a știut să găsească expresia cea mai potrivită. Cu aceasta ajungem la altă mare calitate a sa, dialogul. Nici unul dintre dramaturgii noștri contemporani nu posedă arta dialogului în măsura în care o găsim la dl. Popa: aici dialogul e natural, grăbit, viu, susținut, scinteietor, așa cum îl cerea acțiunea.

Răzbunarea suflleurului este o piesă nu numai plină de substanță și de gândire, dar pitorească, amuzantă, atrăgătoare, de la un capăt la altul.

Regia a fost incredințată d-lui George Mihail Zamfirescu, care, cu o explicabilă dragoste de confrate, a înțeles textul, l-a dozat și l-a colorat cu finețe. Tonalitatea exactă a fost prinsă, ritmul precizat. Au fost totuși momente în care se simțea oarecare deviație de la acest ritm, inerentă unui text atât de complex și dinamic.

Decorurile d-lui Kiriacoff sugestive, ca și semnalele muzicale scrise de d. Mincea Birsan.

Comedia necesită un mare număr de personaje. Actorii și-au dat silința să fie în linia piesei și deseori au izbutit. În actul II au dovedit chiar omogenitate în ansamblu. Distribuția a fost inteligent făcută, cu excepția d-lui G. Popovici în directorul teatrului.

În rolul suflleurului, d. C. Rovințescu a pus bonomie, dragoste, duioșie, spirit de sacrificiu, a subliniat semnificația lui, redând un tip închegat, pentru care a primit aplauze sincere.

O adevărată revelație a fost pentru noi interpretarea Fetiței de către d-ra M. Baciuc. Obişnuim s-o vedem mai mult în roluri de cochetă, am fost plăcut impresionată de o latură nouă a talentului său. A jucat cu temperament și suavitate.

S-au menținut, de asemenea, în nota justă: d. B. Braeski într-un amoretz ratat, d-na Fl. Sterescu într-o actriță veterană, d. N. Meiou, savuros în rolul regizorului, d. R. Ionașcu (autorul) și d-ra S. Botez (soția autorului), d. St. Ciobo-

tărașu, în critical dramatic, d. Hagiac în logodnicul Fetiței și mai cu seamă d. C. Sava care a excelat într-un rol episodic.

Va gusta oare publicul în totul această piesă subtilă pe care autorul a deghețat-o în glumă de culisă?

Radu N. BELIGAN
(în „Însemnări ieșene“,
anul II, vol. III, 1937)

Aristocrație teatrală

Aș vrea să apăr aici o axiomă care, la prima vedere, ar putea să pară îndrăzneală: anume, că în mișcările cu caracter popular, sau, dacă vreți, democratic, ideea conducătoare trebuie să se sprijine pe un principiu de aristocrație.

Să fixăm mai întâi limitele acestui cuvânt, care pentru cei ce nu recunosc altă noblete decît nobletea efortului, sînt acelea ale efortului fecund făcut de un om în favoarea tuturor.

Astăzi, sentimentul aristocrației teatrale este înăbușit și trăiește în parte sub dominația parveniților intelectuali care sînt cam mulți la număr și care, printr-o lege absurdă a majorității, domină „piața“. Fiindcă, o fi trist, dar e adevărat: chiar cînd e vorba de teatru, cuvîntul „piață“ apare subit în discuție. Asta din pricina fructuoaselor afaceri teatrale din acești ani ai războiului care au deschis pofța de „lucru“ pe acest teren, tuturor nepricepuților și inoportunilor. Spectacole de o timpenie dezarmantă au tronat în voie pe scenele Capitalei în acest răstimp, încît mă gîndesc cu groază ce idee și-ar fi putut face despre mișcarea noastră teatrală în anul de grație 1944, un vizitator străin neavertizat.

Scuze se găsesc întotdeauna. Civilizația actuală, care s-a distins prin confuzia valorilor, datorită probabil unei indigestii de investigație, a așezat teatrul pe un plan strict comercial și confuzia asta s-a răspîndit atît de mult, încît toți oamenii de teatru au devenit negustori, cu o spontaneitate și un firesc care nu-și găsesc pereche decît în consimțămîntul satisfăcut al așa-zisilor intelectuali.

Săile erau pline pretutindeni. Dar Teatrul? Cine îl orienta? Cine îl făcea? Cine avea măcar noțiunea evidentă și reală a necesităților lui?

Pur și simplu s-a speculat, la voia înțîmplării, marea sete de iluzie a mulți-

mii. Și astfel, zi de zi, cu voie sau fără, am lăsat să se prăbușească și să se pardă suprema frumusețe a artei teatrale, ale cărei înalte rosturi în societatea civilizată se cunosc prea bine.

Divertisment, spectacol sau, ajungând la cel mai înalt termen al elogiilor, manifestare de artă și de cultură, asta e tot ce reușeau să gândească despre teatru cei ce aveau misiunea să-l califice. Nimceni însă dintre diriguitorii de ieri ai vieții teatrale nu voia să deschidă ochii și să-și dea seama de enorma responsabilitate pe care o reprezintă disprețul acestei puternice arme: teatrul.

Până ieri, cei care ne conduceau erau, printr-o tristă și inexplicabilă stare de lucruri, dușmanii de moarte ai teatrului și ai actorului.

Așa se face că sub influența ideii de „piață” care contagiase până și Teatrul Național, a dispărut cu desăvârșire sentimentul aristocrației teatrale.

Numele glorioase și venerabile din trecutul teatrului românesc sînt simbolul timpurilor binecuvîntate cînd ideea de comerț neexistînd, omul era mai mult în planul acțiunii estetice, adică mai aristocrat, mai artist! Astăzi cine dorește să-și apropie un sentiment artistocratic teatral, riscă să cadă în acrobație din lipsă de sinceritate.

Acolo unde nu există un sentiment rafinat, nu poate exista nici simț artistocratic și acolo unde nu există artistocrație în sentimente, nu poate exista rafinement. Sînt două elemente care se confundă și care nu se pot naște fără o puternică aspirație, fiică bună a poeziei.

Nu mai încapе îndoiială că ne găsim astăzi în momentul marilor ispășiri. Și dintr-o ispășire profund simțită se naște rafinementul, din care ar putea să se nască, la rîndul lor, toate devotamentele înflăcărate, toate convingerile dezinteresate, toate forțele nobil întrebunțate, tot ceea ce constituie această aristocrație devotată tuturor democrațiilor, care se cheamă „Teatru”.

Radu BELIGAN

(„Arta liberă” 10 decembrie 1944)

gong de premieră

Teatrul de Nord din Satu Mare

ARRIVEDERCI LIVORNO și VILEGIATURA IN STIL ITALIAN de Carlo Goldoni. *Data premierei: 28 martie 1989. Regia: Cristian Ioan. Scenografia: Dan Jitianu. Distribuția: Ion Tîfor (Filippo), Marina Procopie (Giacinta), Carol Erdős (Leonard), Rodica Baghiu (Vittoria), Corneliu Jipa (Ferdinando), Nicolae Cristache (Guglielmo), Marcel Mirea (Fulgenzio), Vasile Blaga (Paolo), Ortansa Codreanu (Brigida), Viorela Suciu (Sabina), Lucia Darac (Costanza), Olimpia Ion Niculescu (Rosina), Radu Sas (Tognino), Constantin Dumitra (Bernardino), Al. Mitea (Dottore), Adriana Vaida (Un amoras), Ecaterina Bordaș (Un ingeras), Carmen Frățilă, (Statuia zeiței Athena), Czintos Jozsef, Fülöp Zoltan (Philharmonistul), Radu Cioară (Corbul Nevermore).*

Teatrul „Mihai Eminescu” din Botosani

SECRETUL UNUI OM DE ZĂPADĂ de Constantin Brăescu. *Data premierei: 6 mai 1989 (premieră absolută). Regia: Eugen Traian Bordușanu. Scenografie: Constantin Moloece. Distribuția: Eugen Traian Bordușanu (Iorgu Birsac), Elena Coriciuc-Ligi (Ofilia Birsac), Violeta Afrăsinei (Minodora), Cristina Hodoroabă (Irina), Valentin Radu (Foișor).*

Teatrul de Stat din Sibiu

BURGHEZUL GENTILOM de Molière. *Data premierei: 3 aprilie 1989. Regia: Mihai Constantin Ranin. Costume: Maria Bodor. Muzica: Niky Bogdan. Distribuția: Ion Buleandră (Domnul Jourdain), Maria Jînghietu (Doamna Jourdain), Gabriela Neagu (Lucille), Mihai Bica (Cléonte), Geraldina Hasarab (Dorimène), Benedict Dumitrescu (Dorante), Kitty Stroescu (Nicole), Mircea Hândoreanu (Covielle), Mihai Bica (Profesorul de filosofie), Constantin Stănescu (Profesorul de muzică), Emil Schmidt (Profesorul de dans), Teodor Portărescu (Maestrul de scrimă), Emil Schmidt (Maestrul croitor), Amalia Ciolan (Un ucenic), Doina Popescu (Camerista), Ovidiu Verdeș (Primul locheu), Marius Galasiu (Al doilea locheu).*